

DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ

MSZAŁ PIELGRZYMKOWY JANA PAWŁA II

W związku z tegoroczną pielgrzymką Jana Pawła II do Polski wydany został w Watykanie specjalny, na tę okazję opracowany, Mszał. Zawiera on wszystkie celebracje liturgiczne przewidziane w planie wizyty. Poniżej zamieszczamy wprowadzenie do tej wyjątkowej księgi liturgicznej.

WPROWADZENIE

Wizyta Apostolska Ojca Świętego Jana Pawła II w Polsce w dniach 5-17 czerwca 1999 roku stanowi drugą część i niejako kontynuację pielgrzymki z roku 1997 (31.V-10.VI). Jest to zarazem siódma pielgrzymka Jana Pawła II do swojej Ojczyzny (1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997). Cała Pielgrzymka wpisuje się jednocześnie w bezpośrednie przygotowanie Narodu polskiego do Wielkiego Jubileuszu Roku 2000.

Ponieważ rok duszpasterski 1999 dedykowany jest, zgodnie z Listem apostolskim Jana Pawła II *Tercentio Millennium adveniente* Osobie Boga Ojca, stąd hasło pielgrzymki brzmi: Bóg jest miłością (1 J 4,8). Całe natomiast nauczanie papieskie jest zaczerpnięte i opiera się na wielorakich przesłaniach płynących z biblijnych błogosławieństw. Są one obecne we wszystkich celebracjach zawierających Liturgię Słowa Bożego.

Wizyta Apostolska Ojca Świętego nawiązuje do kilku szczególnie ważnych momentów życia religijnego w Polsce. Chodzi tu najpierw o zakończenie obchodów 1000-lecia jubileuszu śmierci głównego patrona Polski św. Wojciecha. Dokładnie, 1000 lat temu (999 r.) miała miejsce oficjalna kanonizacja św. Wojciecha. Ta rocznica związana jest z celebrą Mszy św. w Gdańsku (5 czerwca). Właśnie z tego miasta w r. 997 wyruszył w swą ostatnią misję św. Wojciech. Natomiast w innym mieście, w Gnieźnie (3 czerwca 1997 r.), w głównym sanktuarium Św. Wojciecha, przed dwoma laty podczas Wizyty Apostolskiej w Polsce, rozpoczął Ojciec Święty jubileusz 1000-lecia obchodów życia i śmierci św. Wojciecha.

Do 1000-lecia powstania struktur Kościoła w Polsce nawiązują również dwie celebracje eucharystyczne: pierwsza, na terenie Metropolii gnieźnieńskiej (Bydgoszcz - 7 czerwca). To właśnie w Gnieźnie, w roku 1000 papież Sylwester II erygował Metropolię z trzema sufraganiami (Kraków, Wrocław i Kołobrzeg). Do tego samego wydarzenia nawiązuje celebracja eucharystyczna w Krakowie (15 czerwca), przypominając, że również dzisiejsza archidiecezja ma 1000 - letnią historię.

Innym ważnym momentem Wizyty Apostolskiej jest zamknięcie II Synodu Plenarnego Kościoła w Polsce (Warszawa, 11 czerwca).

Został on zwołany z inicjatywy Konferencji Episkopatu Polski 28 lutego 1988, natomiast uroczystego jego otwarcia dokonał Jan Paweł II w czasie swej Wizyty Apostolskiej w Polsce, w Warszawie w dniu 8 czerwca 1991 r.

Następnym momentem charakterystycznym tej Wizyty Apostolskiej jest fakt, że Ojciec Święty nawiedza po raz pierwszy aż siedem nowych diecezji utworzonych w roku 1992. Dotyczy to Elbląga, Ełku, Gliwic, Łowicza, Sosnowca, Torunia i Zamościa.

Księga <Mszału Papieskiego>

Mszał Papieski Wizyty Apostolskiej w Polsce w dniach 5-17 czerwca 1999 r. zawiera przede wszystkim formularze mszalne 11 celebracji eucharystycznych z udziałem ludu, dwa formularze Mszy św. sprawowanych w kaplicach prywatnych, trzy Modlitwy Eucharystyczne (także w języku łacińskim), porządek Mszy św., wszystkie czytania Słowa Bożego, teksty Modlitw Powszechnych, Liturgii Słowa Bożego oraz innych tekstów liturgicznych (np. modlitwy poświęcenia koron maryjnych, błogosławieństwa pomników historycznych, modlitwę w intencjach ofiar Holocaustu, modlitwę błogosławieństwa kamienia węgielnego pod budowę Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie - votum narodu polskiego złożone przed 200 laty przez ówczesny <Sejm Czteroletni>, i inne). Mszał zawiera także celebracje związane z pobłogosławieniem obiektów użyteczności publicznej, jak np. nowej biblioteki uniwersyteckiej w Warszawie czy też obiektów lotniska międzynarodowego <Okęcie> w

Warszawie, z okazji 70-lecia jego istnienia. Jakkolwiek Mszał wydany został przez Tipografia Vaticana w języku polskim, nie braknie w nim niektórych tekstów w innych językach, które uwzględniają obecność grup obcojęzycznych. Dlatego znajdziemy teksty w języku litewskim, ukraińskim, niemieckim, starosłowiańskim czy portugalskim.

A) MSZE ŚWIĘTE

Chodzi tu o pełne teksty eucharystyczne i biblijne następujących celebracji:

- Msza św. ku czci św. Wojciecha, na zakończenie jubileuszu 1000-lecia śmierci głównego Patrona Polski: Gdańsk, Sopotki Hipodrom, 5 czerwca;
- Msza św. niedzielna wraz z <Angelus Domini> w Pelplinie, na tzw. Biskupiej Górze. 6 czerwca;
- Msza św. o wielu męczennikach (tzw. Stacja Nowych Męczenników) w Bydgoszczy, na lotnisku, wraz z koronacją Obrazu Matki Bożej Pięknej Miłości, 7 czerwca;
- Msza św. o św. Jadwidze Królowej, z dużym udziałem wspólnoty litewskiej, w Ełku, na placu przed katedrą, 8 czerwca;
- Msza św. o błogosławionych 13 męczennikach Podlaskich, z udziałem wiernych obrządku greckokatolickiego, Siedlce, na tzw. Błoniach Siedleckich, 10 czerwca;
- Msza św. o Niepokalanym Sercu NMP, w Sandomierzu, na Łąkach Podmiejskich, 12 czerwca;
- Msza św. niedzielna połączona z beatyfikacją oraz z <Angelus Domini>, Warszawa, na Placu J. Piłsudskiego, 13 czerwca;
- Msza św. ku czci bł. Michała Kozala, biskupa i męczennika. Spotkanie z nauczycielami i wychowawcami, Łowicz, na tzw. Błoniach przed kościołem Chrystusa Dobrego Pasterza, 14 czerwca;
- Msza św. jubileuszowa z okazji 1000-lecia powstania struktur hierarchicznych Kościoła w Polsce, Kraków, na Błoniach Krakowskich, 15 czerwca;
- Msza św. związana z kanonizacją bł. Kingi, Stary Sącz, na placu przed klasztorem Sióstr Klarysek, 16 czerwca;
- Msza św. w katedrze na Zamku Królewskim na Wawelu, przy sarkofagu św. Stanisława, biskupa i męczennika, Kraków 17 czerwca.

B) BEATYFIKACJE I KANONIZACJA

Bardzo ważnym momentem Wizyty Apostolskiej w Polsce są beatyfikacje: w Toruniu (7 czerwca) i w Warszawie (13 czerwca).

W Toruniu przewidziana jest beatyfikacja Sługi Bożego ks. Stefana Wincentego Frelichowskiego, wzorowego kapłana, opiekuna chorych, organizatora prasy kościelnej. Jego charyzmat heroicznej służby dla potrzebujących zaznaczył się szczególnie w czasie jego męczeńskiej drogi w niemieckich obozach koncentracyjnych w Stutthofie, Sachsenhausen i Dachau. Zginął w Dachau zarażony tyfusem plamistym przy dobrowolnej posłudze chorym współwięźniom.

Beatyfikacja w Warszawie dotyczy, w chronologicznej kolejności, następujących osób: Służebnica Boża Regia Protmann. Urodzona w r. 1552, w Braniewie w diecezji warmińskiej, założyła Zgromadzenie Zakonne Sióstr Św. Katarzyny (Siostry Katarzynki), z głównym zadaniem posługi chorym oraz wychowaniem dzieci i młodzieży. Sama zaś S. Regina spełniała ten charyzmat w stopniu heroicznym.

Sługa Boży Edmund Bojanowski, ur. w r. 1814 w Grabonogu, w archidiecezji poznańskiej, chociaż był człowiekiem świeckim, założył w r. 1850 Zgromadzenie Zakonne Sióstr Służebniczek. Głównym charyzmatem jego życia to heroiczna praca społeczna (praca apostolska w środowiskach wiejskich) oraz charytatywna.

Grono 108 Sług i Służebnic Bożych, Męczenników Kościoła w Polsce z okresu II wojny światowej. Złożyli oni heroiczne świadectwo wierności Bogu w czasie wielorakich i okrutnych prześladowań ze strony nazizmu hitlerowskiego. Do grona tego należy 3 biskupów, 52 kapłanów diecezjalnych, 26 kapłanów zakonnych, 3 alumnów Seminarium Duchownych, 7 braci zakonnych, 8 sióstr zakonnych i 9 wiernych świeckich. Zostali oni reprezentatywnie podzieleni na cztery grupy - stany Kościoła: pasterze, duchowieństwo diecezjalne, rodziny zakonne oraz świeccy. Charakterystyczny jest przy tym fakt, że aż siedmiu z powyższego Grona poniosło śmierć tylko za to, że wiara chrześcijańska nakazywała im pomagać Żydom.

Kanonizacja dotyczy bł. Kingi (Kunegundy), ur. w r. 1234 w Esztergom (Węgry). Po śmierci męża - księcia sandomierskiego, wspomagała hojnie budowę klasztoru wspólnoty klarysek w Starym Sączu

(część murów tego klasztoru zachowana jest do dzisiaj), do którego sama wstąpiła. Rozmiłowana w modlitwie, liturgii, organizowała powstawanie nowych parafii, budowała kościoły, prowadziła wzorowe życie zakonne, które szczególnie w heroicznej, surowej ascezie zaznaczyło się w czasie jej długiej i bolesnej choroby. W pamięci pozostała przede wszystkim jako miłosierna Ęmatka ubogich i wszystkich strapionychĄ. Jej kanonizacja przewidziana jest w czasie Mszy świętej w dniu 16 czerwca, na terenach klasztoru, który sama ufundowała, zamieszkiwała i gdzie została pochowana.

C) POZOSTAŁE CELEBRACJE

Teksty Mszału obejmują także:

- Nabożeństwa czerwcowe, Elbląg - 6 czerwca oraz Toruń - 7 czerwca;
- Nabożeństwo Ekumeniczne w Drohiczynie 10 czerwca i spotkanie z wiernymi Kościoła prawosławnego i wyznania luterańskiego;
- Kilka celebracji Nabożeństwa Słowa Bożego (zob. Zamość - 12 czerwca, Warszawa-Praga - 13 czerwca, Sosnowiec - 14 czerwca, itd.);
- Nieszpory z oficjum o Najświętszym Sercu Pana Jezusa - Gliwice 15 czerwca.

Warto tutaj zaznaczyć obecność kilku momentów celebracyjnych związanych z nabożeństwami ludowymi (np. poświęcenie koron z kwiatów w Drohiczynie czy Siedlcach), zwłaszcza dwa Nabożeństwa czerwcowe ku czci Najświętszego Serca Pana Jezusa (Elbląg i Toruń).

Maryjny aspekt Wizyty Apostolskiej

W czasie tej Pielgrzymki w Polsce, tak jak zresztą we wszystkich poprzednich, mocno zaznaczony jest maryjny nurt duchowości, charakterystyczny dla pobożności Narodu polskiego od zarania jego dziejów. Wyrazem tego jest nabożeństwo w Sanktuarium Maryjnym w Licheniu połączone z błogosławieństwem powstającego tam kościoła. Ponadto Ojciec Święty dokona koronacji lub poświęcenia koron kilku szczególnie czczonych wizerunków Maryi wraz z Dzieciątkiem, np. obrazu Matki Bożej Pięknę Miłości - Patronki Bydgoszczy; obrazu Matki Bożej Boguckiej, pochodzącego z drugiej połowy XV w.; obrazu Matki Bożej Rudzkiej (kopii wizerunku Matki Bożej <Salus Populi Romani>) z początku XIII w.; wizerunku Matki Bożej Raciborskiej z przełomu XVI i XVII w. - podobnego do ikony jasnogórskiej; obrazu Matki Bożej Uzdrowienia Chorych z Wejherowa (kult od r. 1740); obrazu Matki Bożej z Wąsewa (z Diecezji łomżyńskiej); dwóch koron dla obrazów maryjnych z diecezji Siedleckiej, itd. Szczególnie bliska sercu Ojca Świętego będzie koronacja obrazu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wadowicach, do której tak często modlił się od swych najmłodszych lat.

Zakończenie

Czerwcową Wizytę Apostolską w Polsce, spina i łączy specyficzną klamrą 20-lecie pontyfikatu Jana Pawła II, a także wyjątkowe przeobrażenia w Polsce dokonane w ostatnich 20 latach: Struktura celebracji Pielgrzymki wskazuje na tę wielowymiarowość akcentów i motywów życia codziennego w Polsce. Zagadnienia natury społecznej zauważalne są szczególnie w Bydgoszczy, Gliwicach czy Sosnowcu. Tematyka ekumenizmu wyraźnie obecna jest w Drohiczynie. Temat relacji z mniejszościami narodowymi rozpoznajemy w liturgiach Drohiczyna, Ełku, Zamościa czy Siedlec. Łowicz natomiast podkreśla szczególną odpowiedzialność za edukację i wychowanie młodego pokolenia. Dwukrotne zaś spotkanie Ojca Świętego z wiernymi obrządku greckokatolickiego (w cerkwi bazylianów w Warszawie oraz na wspólnej Mszy św. w Siedlcach) ukazuje, jak bliski jest sercu Ojca Świętego ten bardzo doświadczony w męczeństwie Kościół.

Ojciec Święty tą Wizytą Apostolską podjął we własnym narodzie, w wigilię jubileuszu 2000-lecia chrześcijaństwa, wielki wysiłek ewangelizacyjny, przez który wprowadza Polskę w III tysiąclecie.